

ψυχᾷς τῶν παιδιῶν σου, πῶς σέ κάθε κίνδυνον, σέ κάθε μεγάλη περίστασι πάντα κι' ἐγὼ ἐσκοῦζα γιὰ τὰ δικαιώματα τοῦ ἔθνισμοῦ, τῆς θρησκείας καὶ τῆς Πατρίδος· καὶ κοινολογῆς πῶς πάντα μου σὰς ἀγάπησα, ἀδέρφια μου, σὰν κόρη τοῦ ματιοῦ μου· ὥστε ὅπου ἐκεῖνοι οἱ δαίμονες κατορθώνοντες τὸ σκοπὸν τοὺς νὰ νὰ με καταψηφίσετε, ἤθελε χαροῦνε πῶς ἐκάμετε τὸ κέφι τοὺς· γιατί ἐτζί ἤθελε δείξετε πῶς δὲν σὰς κόφτει τίποτες γιὰ ταῖς ἐδικαῖς μου ἀρχαῖς καὶ γιὰ τὰ δικά μου αἰσθήματα, ὅπου εἶναι καὶ δικά σας, μὰ ἐξεναντίας πῶς ἐμέ καὶ τὸ Λα-σκαράτο μὰς ἔχετε 'στὸ ἴδιο κατάστιχο, ἢ καὶ πῶς εἴστε πουλιὸ προσκολλημένοι σὲ τοῦτον τὸν ἀντίχριστο, γιατί ἐπιστέψετε 'στὰ λόγια του.

Ναὶ πλὴν ἐσεῖς, ἐγκαρδικὰ μου ἀδέρφια, ἐμπή-κατε εὐθὺς μέσα 'στὰ ἀπόκρυφα τοῦ καρδίας του, καὶ σὲ στρίψι ματιοῦ ἐξανόξετε ὅλα τοὺς τὰ σα-τανικά σχέδια, ὅλα ὅσα ὀργανίζανε ἐναντίον μας, καὶ ἴσια ἴσια μετὰ τὴν ἐκλογὴν ὅπου ἐκάμετε ἀποδείξετε καθαρά καὶ ξάστερα, πῶς δὲν θέλετε νὰ με γδύσετε ἀπὸ τὰ λαμπριάτικα σκουτιά μου καὶ νὰ με 'ντύ-σετε μετὰ τὰ Λασκαράτικα, καθὼς σὰς ἐπαρκαίναι ἐκεῖνος ὁ ἐπικατάρτος, ἐξεναντίας μετὰ τὴν ψηφὸν σας ἀποφασίσαιτε πῶς ἐγὼ νὰ φορῶ τὰ λαμπριάτικα, κι' ἐκεῖνος τὰ γανωμένα, κι' ἔτσι πάντα νὰ μὰς ἔχετε καὶ τὰ δυὸ σημαδεμένα, γιὰ νὰ ξεχωρίζετε τὸ ἀλη-θινὸ ἀδέρφι σας ἀπὸ τὸ Μπαστάρτικο.

Ἀπὸ τὸ Ἀηξούρι τῆς Κεφαλονιάς
ταῖς 24 τοῦ Μαρτίου 1862.

Τὸ ἀδέρφι Σας
Θ. ΚΑΡΟΥΣΟΣ

ΤΟ ΕΘΛΙ ΤΟΥ ΝΑΖΩΡΑΙΟΥ

Λυκαβητὲ, ποὺ ὑψώνεσαι γαλήνιος
Στὴν ἀγκάλῃ τοῦ ἀρμονικοῦ τοῦ ἀπείρου,
Κι' ὅταν μύδρες τὴν πλάση ἀλυσσοδέουνε
Κεῖνται μίαν σὺν θάμνην ἑνὸς οὐνείρου,

Λυκαβητὲ, σιτοῦ αἰθέρα σου τάχνόγελα
Ποῦ ἀργοσαλεύουνε φτεροῦρες τῶν ἐρώτων,
Στὸ μονοπάτι σου εἶδα κάποιον ἀπόβραδο
Ἀπέραντον ἕνα ποτάμι φώτων!

Κ' ἔτρεξα πρὸς τὰ κύματα τὰ ὀλόφεργα
Τοῦ ποταμοῦ τοῦ ἀλλοιωτικόν, τοῦ ὠραίου...
Κ' ἦτανε τῶν πιστῶν τάχνόκερα, ἦτανε
Τὸ ξόδι τοῦ νεκροῦ τοῦ Ναζωραίου!

ΛΕΑΝΤΡΟΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

σὺ τὸν ἔρωτα ἔχεις γιὸ
καὶ τὸ μεθύσι παραγίό.

Ἀστράψε καὶ βρόντησε
μέσ' τ' οὐρανοῦ τὰ πλάτια
μὴ γίνεται ξεφάντωμα
στ' ἀέρινα παλάτια;

Ἡ πλάστη ἔρωτοςέρνεται
μέσα στὴ σκοτεινιά
κι' ἀφτὸς ὁ γήλιος κρύφτηκε
σὲ κάπνιν ἀγκυλιά.

Οὐρανὲ καταρανεὶ
παιγνιδιάρη καὶ ζουρλὲ
σὺ τὸν ἔρωτα ἔχεις γιὸ
καὶ τὸ μεθύσι παραγίό.

Ἡ ΓΡΙΑ ΣΤΡΙΓΓΛΑ (οἰχόνοντας πέτρες). Κα-
ταραμένοι, ἢ ἀμαρτία σὰς πλημμύρισε, σ' ὅλο τὸ
χωριὸ δὲν ἀκούς οὐτ' ἕνα κλάμα, μόνε βλέπεις δα-
κρυσμένα μάτια ἀπὸ ἔρωτα καὶ μεθύσι.

(Οἱ κόρες πιδνούνται καὶ χορεύουν).

Κι' ἂν λέν κρῖμα τὸν ἔρωτα
τί ψέμα φοβερό

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΜΙΑ ΣΤΗΛΗ

Ἀπὸ τὸ «Ἀστὺ» τῆς Πέμτης ξανατυπώνουμε ἕνα
δμορφο χρονογράφημα τοῦ Παπαντωνίου, ὁδίαφορο ἂν εἶναι
γραμμένο καὶ στὴ μιχτή· ἢ ἀλήθεια τοῦ τὸ σώζει—καὶ
τέτια μάλιστα τσουχτερὴ ἀλήθεια ποὺ μπορεῖ νὰ πει καν-
εὶς πῶς καιρὸς εἶταν πὰ νάκουσετὶ γιὰ νὰ νιώσουμε τί
σημασία πρέπει νὰ δίνομε στὶς δημοσιογραφικὰς κριτικὰς.
Οἱ κριτικὰς τοῦ Ξενοπούλου ἐξαίρουνται· δὲν εἶναι δημο-
σιογραφικὰς· εἶναι φιλικὰς.

Πολλοὶ ἄνθρωποι θὰ ἔχουν σταυροκοπηθῇ εἰς τὸ
θέαμα τῆς θεατρικῆς στήλης τῶν ἐφημερίδων κατὰ
τὸ 1906. Ἡ στήλη αὕτη, καθὼς εἶνε γνωστὸν, χρη-
σιμεύει διὰ νὰ ξεύρετε ποῦ θὰ διασκεδάσετε τὸ βρά-
δυ. Σπουδαία στήλη, διὰ πολλοὺς λόγους εὐνοήτους,
Σπουδαιότερα δὲ διὰ τὸν λόγον ὅτι ἦτο ἡ μόνη
στήλη ἐφημερίδος, ἡ ὁποία πολιορκουμένη ἀπὸ τὸ
ψεῦδος τῆς ἐφημερίδος, ἀντέστη ὡς γενναῖος στρα-
τηγός. Ἦτο ἡ μόνη ποὺ ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν. Ἐπε-
σεν ἡ εἰδησις, ἔπεσε τὸ τηλεγράφημα, ἔπεσε τὸ ἀρ-
θρον, ἔπεσε τὸ κοινωνικὸν ὑπὸ τὰ κανόνια τοῦ Μυγ-
χάουζεν. Ἡ στήλη τῶν θεατρικῶν ἀνθίστατο. Ἐλε-
γεν «Ἀπόψε εἰς τὸν Ἀπόλλωνα τὸ δρᾶμα Πίστις,
'Ἐλπίς καὶ Ἐλεος». Καὶ ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν. Ἀλλ'
ἐπὶ τέλους μίαν πρωίαν, ἀλωθεῖσα ἀπὸ τὸν Μυγχα-
ουζεν, ἔπαυσε νὰ λέγῃ τὴν ἀλήθειαν.

Οἱ ἀναγνώσται ἐξυπνήσαντες κάποτε εἶδον τὴν
φλεγματικὴν ἀγγλικὴν αὐτὴν στήλην, ἡ ὁποία
ἐδοῦλευε ταπεινῶς ἀλλὰ ὑπερόχως ὡς χρονόμετρον,
νὰ λέγῃ τὰ ἐξῆς:

«Ἀπόψε εἰς τὸν Ἀπόλλωνα Πίστις, Ἐλπίς καὶ
Ἐλεος, εἰς τὸ ὁποῖον τόσον ὠραία ὑποδύεται τὴν
ἡρώϊδα ἡ κυρία Ἀλατοπιπεράκη.

Ἀντίο στήλῃ! Ἐχάθῃ. Τὴν ἐπομένῃν ἔγραφε τὰ
ἐξῆς:

«ΑΠΟΛΛΩΝ. Μεγίστη ἦτο ἡ χθεσινὴ ἐπιτυχία
τῆς καλλιτέχνιδος κυρίας Ἀλατοπιπεράκη. Οἱ θεα-
ταὶ κυριολεκτικῶς ἐμείναν κατάπληκτοι διὰ τὴν
ἀποκάλυψιν τοῦ δαιμονίου τῆς ἡθοποιού. Ἀπόψε
ὁ «Ἰωσίας ὁ Ἀκτοφύλαξ», εἰς τὸ ὁποῖον ἡ κυρία
Ἀλατοπιπεράκη θὰ καταπλήξῃ.

Τὴν ἐπομένῃν ἔγραφε.

«ΑΠΟΛΛΩΝ. Ἡ μοναδικὴ πλέον ἀριστοτέχνης
τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου κ. Ἀλατοπιπεράκη κ.τ.λ.».

Διὰ τοῦ ἐνὸς τούτου συμπόρου ἐπὶ πλὴθε διπλὴ κα-
ταστροφὴ. Ἐχάθῃσαν δύο. Καὶ ἡ στήλη τῶν θεατρι-
κῶν καὶ ἡ κ. Ἀλατοπιπεράκη. Ἡ πρώτη, διότι ἀπὸ
ἀκάμπτου πινακίδος, εἰς τὴν ὁποίαν εἰδοποιεῖτο
ἀκριδῶς τί θεᾶτρον ἔχει τὸ βράδυ, ἔγινε καραμοῦζα
θριάμβων ἀνυπάρχων. Ἡ δευτέρα—ἡ κ. Ἀλατοπι-
περάκη—διότι ἐπίστευσε πράγματι ὅτι εἶνε τὸ

ἀστὸν τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς, ὁπότε τὴν ἐπῆρε
πλέον ὁ διάβολος καὶ τὴν ἐδήλωσε.

*

Μέχρι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν τὸ πρᾶγμα ἦτο ὑποφερ-
τόν. Ἐφέτος ὅμως, εἰς τὸ 1906, ἔγινεν ἐπιδημία,
τὴν ὁποίαν ἔχω τὴν ἰδέαν ὅτι εἰς τὸ χεῖμερινόν
«Κατακλῶν» δὲν θὰ παραλείψῃ νὰ ὑμνήσῃ ὁ ἴδιον
καθὼς ὑμνήσῃ καὶ τὴν ἐπιδημίαν τῶν φόρων. Ἀπλά-
δῃ: Ὁ ἡθοποιὸς ἀποστέλλει καθημερινῶς εἰς τὰς
ἐφημερίδας ἀνακοινωθὲν (communiqué), διὰ τοῦ
ὁποίου εἰδοποιεῖ πρῶτον ὅτι κατὰ τὴν χθεσινὴν
παράστασιν ἡ ἐπιτυχία τοῦ ὑπερέβη πᾶν ὄριον,
δεύτερον ὅτι εἶνε ὁ Σείριος τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου,
τρίτον ὅτι εἰς τὸ προδεχῶς διδόμενον ἔργον θὰ
καταπλήξῃ, καὶ τελευταῖον (ἀσήμερον, ἐπομένως
τελευταῖον) τί παράστασις διδεται τὸ βράδυ. Ἐ-
κεῖνο ποὺ ζῆτε ὁ κόσμος, τὸ ἀναγγέλλει τελευταῖον.
Καὶ ἐκεῖνο ποὺ δὲ μὰς χρειάζεται, πρῶτον. Ἰδοὺ
καὶ ὁ τακτικὸς θεατροδημοσιογραφικὸς διάλογος τοῦ
1906.

Ὁ ἡθοποιὸς πρὸς τὸν συντάκτην τῆς ἐφημε-
ρίδος.

—Πῶς δὲν ἔγραψες τίποτα ποὺ ἔπαιξα χθὲς τὸν
'Ιωσίαν; Ἐχάλασεν ὁ κόσμος.

Ὁ συντάκτης.

—Τὸ ἐλπισμὸν ἔδωκα. Πέρασε ἀπὸ τὸ γραφεῖον νὰ
τὸ θυμηθῶ.

Ὁ ἡθοποιός.

—Εἶν' ἀνάγκη νὰ κοπιᾷς; Τὸ γράφω μόνος
μου καὶ σοὺ τὸ στέλνω.

Τὸ ὁποῖον καὶ γίνεται. Τὸ γράφει μόνος του, τὸ
στέλνει, καὶ δημοσιεύεται... Ἐννοεῖται πλέον ὅτι
δὲν ὑπάρχει λέξις τὴν ὁποίαν νὰ λυπηθῇ, γράφων
ὁ μετριόφρων ἀνὴρ τὴν ρεκλάμαν του, δὲν ὑπάρχει
ἐπίθετον τὸ ὁποῖον νὰ φιλαργυρευθῇ, δὲν ὑπάρχει
δισταγμός τὸν ὁποῖον νὰ αἰσθανθῇ. Λαμβάνει 500
γραμμάρια καταπλήξεως, ὀλίγον δαιμόνιον, ὀλίγον
δύναμιν, ὀλίγον ψυχολογικὰς μεταπτώσεις, ὀλίγον
ἐξοχος, ὀλίγον ὑπέροχος, ὀλίγον «εἶνε κρῖμα ὅτι δὲν
τὸν ἤκουσεν ὅλη ἡ Ἑλλάς» κ.τ.λ. τὰ βράζει καὶ
σερβίρει.

*

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ θεατρικὴ στήλη τῶν
ἐφημερίδων, ἐκείνη μετὰ τὰ ψιλά στοιχεῖα, ἡ πρῶτη
περιφρακτός, αὐστηρά, ξηρά, ἀκριδής, ἀπλή καὶ
λακωνικὴ ἔγινεν ἀπεριφρακτός μάνδρα ὅπου εἰσε-
πλήθῃσαν ὁ πληθυσμὸς ὅλων τῶν θεάτρων, μέχρι ὑπο-
δολέως, καθ' ὃν τρόπον κύμα διαδολώσεως ὀρμᾷ
εἰς θεμῶσιον ἱδρυμα, ρίπτων κάτω γρονθοκοπημέ-
νους τοὺς ψουρούς. Θέαμα δηλαδὴ ἀναρχίας, πρώτης
δυνάμεως. Ὅποιος θέλει παίρνει ὅ,τι ἐπιθυμεῖ, ὅ,τι
τοῦ χρειάζεται, ὅ,τι δὲν θὰ εἶχε χωρὶς ἀναρχίαν: Τί
θέλει; Δαιμόνιος; Γίνεται. Ὑπέροχος; Γίνεται.
Ἐξοχοδαιμονιοῦπέροχος; Ἀμέσως.

Γ' ΚΟΡΗ (στὶς ἄλλες). Μοῦ φαίνεται πῶς τὸν
ξέρω.

Δ' ΚΟΡΗ. Βέβαια εἶναι γνωστός μας.

Γ' ΚΟΡΗ. Ἐ! ξέρε δὲ μὰς θυμᾶσαι;

Ο ΕΕΝΟΣ. Ναὶ τώρα ποῦρχομαι στὰ σύγ-
καλά μου μοῦ φαίνεται πῶς δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ
ποὺ σὰς βλέπω, μοῦ φαίνεται κάποτε ἄλλοτε νὰ
σὰς εἶδα.

Β' ΚΟΡΗ. Σὲ θυμᾶμαι ἀπὸ μικρὸ παιδί.

Ο ΕΕΝΟΣ (τῇ ζυγώνει). Μὰ καὶ σὺ τώρα μοῦ
φαίνεται γνωστή, μοῦ φαίνεται σὰ νὰ σὲ βλέπω κάθε
μέρα, μὰ δὲ μπορῶ νὰ νοιώσω καλὰ ποιά εἶσαι.

Β' ΚΟΡΗ. Μία κόρη εἶμαι κι' ἐγὼ σὰν ὅλες
τίς συχωριανὲς μου.

Ο ΕΕΝΟΣ. Μὰ καὶ τίς ἄλλες τὸ ἴδιο...

Β' ΚΟΡΗ. Θυμᾶσαι ποιά εἶναι ἡ πρώτη φορὰ
ποὺ συναπαντηθήκαμε;

Ο ΕΕΝΟΣ. Βασανίζω τὸ μυαλό μου μὰ τοῦ
κάκου καὶ σ' ἔχω τόσες φορές δῆ...

Β' ΚΟΡΗ. Θυμήσου, θυμήσου τὴν βραδιά ποὺ
πρωτοεῖδες τὸ φεγγάρι μωρουδάκι τότε ἀκόμα, τοῦ
γελοῦστος τοῦ φώναζες νάρθη κοντὰ σου, σπαρταροῦ-
σες στῆς μάννας σου τὴν ἀγκυλιά λὲς κι' ἤθελες νὰ
πᾶς ἐκεῖ, ἔνοιγες τὰ χερᾶκια σου γιὰ νὰ τὸ πιὰ-

μ' ἀφτὸν ὁ κόσμος γίνηκε
ἐγίνηκα καὶ γώ.

Τίς πόρτες μανταλώστε
καὶ κλείστε καὶ τίς νιές
τὰ μάνταλα θὰ σπάσουν
τοῦ ἔρωτα οἱ αἰτίτις.

(Οἱ κόρες ξαπλώνουνται στὴν πρασινάδα ἄλλες
ἀνάσκελα μὲ τὰ χεῖρια σταβρωμένα πίσω ἀπ' τὸ
κεφάλι, ἄλλες πλάγια, ἄλλες πάλι μονάχα κάθονται
σταβροπόδι).

Α' ΚΟΡΗ. Μπα ἕνας ξένος ἐκεῖ.

Β' ΚΟΡΗ. Ἐ! ξέρε ποῦθε μὰς ἔρχεσαι;

Ο ΕΕΝΟΣ. Ἀπὸ μιὰ πολιτεία ποὺ οἱ ἄθρῳ-
ποι εἶναι δεμένοι.

Β' ΚΟΡΗ. Καὶ ποιὸς τοὺς ἔδεσε;

Ο ΕΕΝΟΣ. Πολλὰ ζητᾷς ἀπὸ μίνα κόρη, τοῦτο
μόνο ξέρω ὅτι ὅλοι εἶναι δεμένοι στὸ ἴδιο σκονί.

Β' ΚΟΡΗ. Καὶ δὲ λύνεται κανεὶς;

Ο ΕΕΝΟΣ. Ναὶ, στὰ ἑκατὰ χρόνια ἕνας, θέ-
λει καὶ τοὺς ἄλλους νὰ λύσῃ, οἱ ἄλλοι δὲ θέλουν,
κι' ἔτσι τρώει τὰ νιάτα του κοντὰ στὸ σκονί ἀφτὸς
ποὺ ἦταν λείτερος νὰ τρέξῃ.

Καὶ αἱ ἐφημερίδες ; Θὰ ἐρωτήσετε.

Αἱ ἐφημερίδες, κύριοί μου, ἀφίνουν κάποτε τὰ πράγματα ὅπως ἔχουν, καὶ ἴσως αὐτὸ εἶναι τὸ φιλοσοφικώτερον ποῦ ἔχουν νὰ κάμουν. Ὅπως ἀφίνουν ἐλευθέρων τὸ κοινωνικόν, ἐκδιαιθεῖσαι ἀπὸ τὴν δύναμει 5000 ἱσπῶν μανίαν τῆς αὐτορεκλάμας τῶν Ἑλλήνων, ἀφίνουν καὶ τὴν θεατρικὴν στήλην χωρὶς πόρτες, ἐκδιαιθεῖσαι καὶ ἐδῶ ἀπὸ ἀνωτέρων δυνάμιν, εἰς τὴν ὁποίαν κανεὶς δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἀντισταθῇ. Διὰ τοῦτο ὁ Τύπος—ἐλλείπω μόνον διὰ τὸ σωτήριον ἔτος 1906—ἐθεώρησε περιττὰ τὰ ἀντιπλημμυρικά ἔργα κατὰ τῆς ἐπερχομένης μανίας. Καὶ ἔκαμε καλὰ. Ἐνα φαινόμενον, ὅταν ἔχει ρίξας ὑπάρξεως βαθυτέρας, πρέπει νὰ εἶναι δολοφόνος ἐκεῖνος ποῦ θὰ τὸ ἀποκρύψῃ ἢ θὰ τὸ θεραπεύσῃ ἐπιπολαίως. Ἀφῆστε τοὺς ἀνθρώπους νὰ γίνωνται δαιμόνιοι ! Θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ στιγμή ποῦ θὰ κουρασθοῦν.

Εἶνε περιττόν νὰ σημειωθῇ ὅτι δὲν πρόκειται διὰ τοὺς γνωστούς, τοὺς ἀληθινούς ἠθοποιούς. Αὐτοὶ «τόν δρόμον ἐτέλεσαν, τὴν πίστιν τετήρηκαν» καὶ θὰ ἦσαν ἀνάξιοι ἂν ἐξητούσαν ποτὲ νὰ χωθοῦν μέσα εἰς τὴν δημοκρατίαν τῆς θεατρικῆς στήλης τοῦ 1906. Ἐδῶ εὐτυχῶς εἶνε ἡ τρύπα εἰς τὴν ὁποίαν ὅλοι εἰσέβατο γνωστοί. Εἰς τὴν Ἑλλάδα «δαιμόνιοι» δὲν ὑπάρχουν. Εἶνε ἀγνωστον τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἀνθρώπων ἐδῶ. Ὅποιοι οὐδὲν λοιπὸν ἠθοποιός τῆς προκοπῆς. ἂν τὸν γράψετε «δαιμόνιον» πρέπει νὰ ἔλθῃ μὲ ἓνα λόχον καὶ νὰ σὰς σπάσῃ τὰ πιστήρια διὰ τὴν ὕβριν ποῦ τοῦ κάμνεται. Ἀλλὰ οἱ ἄλλοι ἠθοποιοὶ εὐχαριστοῦν τὸν δημοσιογράφον ὁ ὁποῖος τοὺς διώρισε δαιμόνιους. Καὶ αὕτη εἶνε ἡ διαφορὰ μεταξὺ καλῶν καὶ κακῶν.

Τοιοτοτρόπως τὰ Ἀθηναῖκά φύλλα, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ αὐτοῦ ἐδῶ ποῦ βλέπετε, κατήντησαν «ἐφημερίδες τῆς Κυβερνήσεως». Διορίζεται δαιμόνιος ὁ ἠθοποιός κ. Ψ. Ἀντὶ τοῦ κ. Ξ. διοριζομένου ἐξόχου, ἀντὶ τοῦ κ. Ρ. τοποθετουμένου ὡς ὑπερόχου εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, ἀντὶ τοῦ κ. Ω. διοριζομένου ἀπαραμύλλου.

★

Δημοσιογράφος ἔγραψε πρὸ ἡμερῶν,

«Αὐριον δίδεται ἡ δαιμονία τραγωδία τοῦ ποιητοῦ κ. Χ.»

Τὸν ἠρώτησα, τί μένει πλέον νὰ πῇ διὰ τὸν Αἰσχύλον ;

Ἰδοὺ τί ἐστὶ—ὅς τὸ γράψωμεν μὲ κεφαλαῖα—τί ἐστὶ ΑΝΑΡΧΙΑ.

Z. Π.

Ἡ γιαγιά. Γὰρ δὲς, Κωστήκη μου, τί ὁμορφματάκια ποῦχει ἡ ἀδερφοῦλα σου, τὸ μωρὸ μας.

Ὁ Κωστήκης. Καὶ βέβαια, γιαγιάκα. Εἶναι κατακαίνουργα.

σής... Ἀμα εἶδες ὅτι ὅλα ἦταν ἰδύνατα, φυσοῦσες μὲ τὸ στοματάκι σου γὰρ νὰ τοῦ σβύσης τὴ λάμπη· κείνη τὴ στιγμή βρισκόμουν κοντὰ σου.

Ὁ ΕΕΝΟΣ. Ποῦ νὰ σὲ θυμῶμαι...

Α' ΚΟΡΗ. Μίνα ποῦ μὲ πρωτοεῖδες ;

Ὁ ΕΕΝΟΣ. Οὔτε σένα δὲ θυμῶμαι τώρα.

Α' ΚΟΡΗ. Μόλις βγήκας στὸν κόσμον κ' ἐνοιώσες τὴν πρώτην πείνα, μὲ τί λαχτάρα ἄρπαξες τῆς μάνας σου τὸ βυζί· τότε ἦμουν κοντὰ σου.

Β' ΚΟΡΗ. Μὲ θυμῶσαι ὁμως κείνη τὴν φορὰ, λίγα χρόνια τώρα, ὅταν γὰρ πρώτη φορὰ ἐσφίξες μιὰ κοπελοῦδα στὴν ἀγκαλιά σου ;

Ὁ ΕΕΝΟΣ (μὲ κάποια χαρὰ ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπο). Α'. Τώρα βλέπω ποῖα εἶσαι.... (Κάνει μιὰ μίσηση πρὸς τὰ μὲρς μὰ ἀμέσως κρατεῖται).

Γ' ΚΟΡΗ. Θυμῶσαι ποῦ μὲ εἶδες ἐμένα ;

Ὁ ΕΕΝΟΣ. Ναὶ κάπου... μὰ...

Γ' ΚΟΡΗ. Σκέψου... ἴσως ζωγραφισμένη σὲ κάποιο βιβλίον.

Ὁ ΕΕΝΟΣ (μ' ἐνθουσιασμό). Ναὶ ἀλήθεια σὺ... σὺ εἶσαι.

Γ' ΚΟΡΗ. Θυμῶμαι τότε εἶπες, ἔτσι κ' ἐγὼ τὴν εἶχα φανταστῇ.... Μίνα μὲ πιάσαν τὰ γέλιοι, τί κουτὸς ποῦ ἦσουν !...

ΑΝΟΙΧΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

Στὸν κ. Σ. Βάλβη, Πινδαρολόγο κτλ.

Πρῶτα πρῶτα μάθε, πὼς δὲν εἶμαι γεμάτος ἀπὸ πληγές, γιὰτὶ ξέρω καὶ τίς γιαιτρίβω μὲ δική μου μάλιστα μέθοδο, ποῦ τὴ βρίσκεις στὸ Compendium Médical τοῦ ἀρχισυντάχτη τοῦ Semaine Médicale (Παρίσι 1894 σελ. 657) ἀνάμεσα εἰς μεθόδους τῶν παγκοσμίου φήμης Καθηγητῶν Una καὶ Von Hebra, κ' ἔπειτα πὼς καμμὶ «ἐλκώδη ἐπίθεσις» κατὰ σοῦ, δὲν ἔκανα, ἀλλὰ ἀπλῶς ἔφερα τοὺς Ἑπινικούς σου ὡς ὑπόδειγμα τῶν Ὀνησιμαίων τοῦ Μιστριώτη.

Κοντὰ σέφτά θὰ σοῦλεγα καὶ κἄτι τις ἄκόμα γὰρ τὰ Ἀριστοφανικά σου «σπατίλαις καὶ πελίθαις» μὰ προτιμῶ τὴ σιωπὴ καὶ συνιστώντας σου σὰ γιαιτρός νὰ ἀλειφτῇς μ' ἄφτά· λαμπρὸ γιαιτρικὸ γὰρ σένα. Θὰ τὰ βρῇς ἐκεῖ ποῦ ξέρεις, γιὰτὶ δὲν τὰ μεταχειρίστηκα διόλου στὸν Ἑβριπίδην (ποῦ ἄφισες ἀπὸ τὸν καυμένο τὸν Πίνταρον !) καθὼς μαρτυρεῖ ὁ ἀρχηγός σου κ. Μιστριώτης σὲ ἓνα γράμμα τοῦ στὸ 1901 λέγοντας·

«Ἐλαβον τὴν ἔμμετρον μετάφρασιν τοῦ Ἰππολύτου τοῦ Στεφανηφόρου καὶ συγχαίρω Ὑμῖν ἐπὶ τῷ ὠραίῳ ἔργῳ, καὶ εἰς ἄλλο στὰ 1903 «Ἄντι εὐχαρίστως ἔλαβον τὴν ὑμ. μετάφρασιν τῆς Ἑκχῆς καὶ τῆς Ἰφιγενείας τῆς ἐν Ταύροις τοῦ Εὐριπίδου. Οἱ ποιηταὶ δυσκόλως μεταφράζονται καὶ ἐν τῷ δυσκόλῳ τούτῳ ἔργῳ ἐτίμησα τὴν Ὑμ. φιλοπονίαν, ἔχω δὲ τὴν γνώμην, ὅτι κατὰ τοσοῦτον θέλετε ἐπιτύχει τοῦ Ὑμ. σκοποῦ, καὶ ὅσον τὰς λέξεις λαμβάνετε ἐκ τῆς αὐτῆς βαθμίδος τῆς γλώσσης, καὶ δὲν ἀναμιγνύετε ἀρχαιοτέρας μετὰ τῶν νεωτέρων. Πρὸς τοῦτο ἔχετε τὴν ἀναγκαίαν γλωσσικὴν δύναμιν».

Τώρα καὶ λίγα γὰρ τὸ ποιηματάκι σου «Ὁ Παρθενῶν, ὁ Ἀστράφτει» λοιπὸν καὶ βροντᾷ βέβαια ὁ Παρθενῶν· σὰ μάλλ' ὅταν μὲ τὸν ἥλιον καὶ τὸν νικαίει μέσα εἰς λεπτότοξες γραμμῆς του, καὶ ὁ Ὑμηττός χύνει μπροστά του (προχέει) μενεξέδες, γὰρ νὰ τὸν στεφανώσῃ γὰρ τὴ νίκη του, γιὰτὶ τοῦ ἐδίωξε τὸν ἥλιον τὸ βράδυ βράδυ, καὶ νὰ σου ὁ Παρθενῶν στεφανωμένος μὲ μενεξέδες στολίζει τὴν μενεξοστεφανωμένη πόλιν ποῦ στολίζει ὅλον τὸν κόσμον. Νὰ φαντασθῇς μιὰ φορὰ, ποῦ κοντὰ σὲ πολέμους καὶ θάετρα πολέμων ἔγνωστα ὡς τώρα ἔχουμε καὶ χύσιμο μενεξέδων ἀπὸ τὸν Ὑμηττὸ, σὰν νὰ εἶταν νερό, καὶ

πράγματα ποῦ κανένας ἀκόμη οὔτε τὰ εἶδε οὔτε τὰ φαντάστηκε, μὰ τὰ εἶδε ὁ κ. Σταματάκης καὶ πὺ πολλὰ ἄκόμα, ἂν ἀγαπάτε, γιὰτὶ ἐκεῖ στὸν Παρνασσὸ, ποῦ ἀνέβηκε πολλές φορές,

«Εἶδε τὸν ἐπὶ γῆς ἐκείνης οὐρανὸν στεφάνωμα δαφνῶν χρυσοῦν καὶ ἄλλος ἀηδόνων (!) ...τὴν γλῶσσαν εὔρε τῶν θεῶν ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦτου τὴν φίλην ἀδελφὴν

τοῦ Ὀλυμπίου τῆς ψυχῆς τῶν ἡμιθέων πλοῦτου (!) (ἂν καταλαβαίνει κανένας τί θὰ ποῦνε ἄφτά, θὰ πῇ πὼς ἐγὼ εἶμαι χοντροκέφαλος· ἂν ὅχι πὼς ὁ κ. Σ. δὲν ξέρει τί λῆει). Μὰ ἂς δοῦμε καὶ περὶ κατῶν.

«Καὶ πρὸ τοσοῦτου θαμβωθὲν φωτός καὶ Θεῖου τὸ βλέμμα τοῦ ἱστάρη [κάλλους πρὸς ἄλλους χώρους παρ' ἡμῖν πρὸς χώρους μὴ μεγάλους πρὸς ταπεινὰ ἰσάφη] καὶ εἶδε γλῶσσαν τότε φεῦ χυδαίαν καὶ ὀθνεῖαν καὶ λώβην τεχνητὴν

καλύπτουσαν διαφανῶς τὴν πλήρη ἀμαθείαν καὶ εἰς ὁδὸν ἀντεθνικὴν καταφερτὴ κλιτύν» Δὲ σὰς φαίνονται σὰν τὰ ἀθένητα ἐκεῖνα :

«Λέρμπαλέρ ξιφίρ μπαλέρ» ;

«Καὶ ἦθος εὔρεν ἐρπετῶν καὶ λοιμογόνου λύμης λανθάνον ἐν ἐκείνοις» (τοῖς λόγοις).

Ἐχει λοιπὸν καὶ ἡ λύμη ἦθος, καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ διῇ τὴ γλῶσσαν ποῦ μιλάμε ; Ἐγὼ θάρρῳ πὼς μόνον τὴν ἀκούμε.

Ἀλλὰ ἄκόμα ποῦ εἶμαστε ; Προσέξτε ὁμως νὰ μὴ κατῇ ἀπὸ τὸ «πάμφλεκτον πῦρ» ποῦ θὰ βροῦμε.

«... Ἀλλ' ἐν τισὶ ἡμέρῃς

προσεκολληθῇ (ὁ Σ.) ἐν τινὶ ἐκ τῶν ἐκεῖ ἀστέρων

εἰς τὸν χρυσοῦν ἀστέρην...

ἀπροσεκολληθῇ εἰς τὸ φῶς ἐκείνου τοῦ ἡλίου

καὶ ἐνθους τότε ἔσπευσεν ἐν κάτοπτρον ν' ἄρπάσῃ, καὶ τρέμων δι' ἐκείνου

τὴν αἴγλην τοῦ περικλεισῆς ἡλίου ν' ἀπεικασθῇ...

Ἐγίνωσκε τοῦ ἱεροῦ ἡλίου τοῦ τὸ σθένος,

καὶ τοῦ κατόπτρου τὸ ποῖον καὶ πόσον ἐσπευσμένως ἔκλεινε ἔλαβεν αὐτὸς καὶ πόσον ἀφελῶς !

ποῦ ἂν καὶ κοινὸς ἀκαλάμου ἀδεξίου

ν' ἀποτυπώσῃ δύναται εἰς πᾶσαν εὐ ἐγγεμένην

ψυχὴν καὶ εὐγενῇ

τὸ φῶς ἐκείνο τὸ θαμβοῦν τὴν οἰκουμένην ὅλην

αὐτὸ ὅλον φῶς ἐκείνο

τὸ πάμφλεκτον ἐκείνο πῦρ κτλ.

Φανταστῇτε τώρα τὸν Στ. ἀπροσεκολλημένο στὸ χρυσοῦ ἀστὲρ καὶ στὸ φῶς ἐκείνο τοῦ ἡλίου, στὴ φω-

Ὁ ΕΕΝΟΣ. Για τί ;

Γ' ΚΟΡΗ. Ἦταν ἀνάγκη νὰ μὲ δῇς μεσ' τὸ βιβλίον ζωγραφιστῇ ; Μποροῦσες νὰ μὲ δῇς μπροστά σου κατὰ πὼς μὲ βλέπεις καὶ τώρα.

Ὁ ΕΕΝΟΣ. Καὶ πὼς ;

Γ' ΚΟΡΗ. Ἦμουν κεῖ κοντὰ σου, δὲ μ' ἔβλεπες ὁμως στὸ γράφειόν σου τὸ σκοτάδι, δὲν εἶχες παρὰ ν' ἀνοίξῃς τὸ παράθυρον νὰ μ' ἴδῃς λίγο ἥλιος.

Ὁ ΕΕΝΟΣ Δὲ μοιάζεις ὁμως πολὺ στὴ ζωγραφιά, σὺ εἶσαι ὁμορφότερη, εἶσαι ὅπως σὲ φαντάστηκα γῶ.

Γ' ΚΟΡΗ. Καὶ ὅπως μὲ φαντάστηκε ὁ ζωγράφος μου, μὰ στὸ χαρτί ἡ ὁμορφιά χάνεται, γι' ἄφτό σένα σ' ἀγαπᾶω, δὲ σφίστηκες ποτὲ νὰ μὲ ζωγραφίσῃς.

(Ὅλες μαζί οἱ κόρες, κατὰ πὼς εἶνε ἐκπληρωμένες τραγουδοῦν).

Μὲ τῆς βιβλιοθήκης μου τὰ ξύλα

κρεββάτι ἔκανα διπλὸ

γιὰ νὰ πέφτω νὰ κοιμᾶμαι

στὴς καλῆς μου τὸ πλευρό.

Δ' ΚΟΡΗ. Θὰ καθήσῃς πολὺν καιρὸ μαζί μας ;

Ὁ ΕΕΝΟΣ. Ὅσο μὲ θέλετε...

Δ' ΚΟΡΗ. Καὶ ἐσὺ μπορεῖς.... Μεῖς ὅλους τοὺς δεχόμαστε, ὅπως μὰς ἀγαπάει· μιὰ φορὰ τὸν ἀγαπάμε χίλιες.

(Μπαίνει ἡ βασίλισσα, φορεῖ γιὰ στέμμα στεφάνι ἀπὸ μυρτιδὲς καὶ τριαντάφυλλα).

Α' ΚΟΡΗ. Ἡ βασίλισσα, ἡ βασίλισσα φτάνει, κρύφτε τὴν ὁμορφάδα σας γιὰ νὰ μὴν ἀσκημίσῃ. (Σηκώνονται ὅλες).

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ. Καλημέρα κόρες μου, ἡ σημερινὴ μέρα εἶναι μέρα χαρᾶς, σὲ λίγο τὰ παλληκάρια θὰ μὰς φέρουν τὰ νέα κρασιά καὶ τότε ὅλοι καὶ ὅλες θὰ κατρακυλήσουμε στὸν ἔρωτα καὶ στὸ μεθύσι. Τὰ νέα κρασιά... συλλογιστεῖτε τὰ ἐρωτικά τραγούδια τῶν τραγουδιῶν, ποῦ σὲ καθε σκληρὸ τοῦ ψαλιδίου κρότο ἀπαντοῦσε ὁ ἀπαλὸς τοῦ φιλημάτου. Θυμηθεῖτε τοὺς τρέλλους χοροὺς ποῦ μ' ἄφτους πατιόντουσαν τὰ σταφύλια ἀπὸ τ' ἀπαλά σας πόδια. Εἴ τώρα πολὺν καιρὸ εἶταν φυλακισμένο τὸ ξανθὸ ποτὶ φαντάσου μὲ τί λαχτάρα θὰ πετάξῃ στὴ λευτεριά του, θὰ μὰς κἀνὴ νὰ πετάξουμε καὶ μεῖς..... φαντάζομαι ξεφάντωμα!.....

Ὁ ΕΕΝΟΣ. Βλέπω χαρὰ σκορπίζεται ἀπ' τῆς βασίλισσας τὴν ὄψη σ' ὅλο τὸ χωριὸ γιὰ τὸ σημε-